

Brüssel, 26. veebruar 2018
(OR. en)

6418/18

COASI 38
ASIE 9
CFSP/PESC 167
RELEX 148
COHOM 31
COHAFA 11
CIVCOM 22
ONU 15

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 6119/18

Teema: Myanmar/Birma
– nõukogu järelused (26. veebruar 2018)

Delegatsioonidele edastatakse lisas Myanmar/Birmat käsitlevad nõukogu järelused, mille nõukogu võttis vastu oma 3598. istungil, mis toimus 26. veebruaril 2018.

Nõukogu järeldused Myanmar/Birma kohta

1. Nõukogu tegi kokkuvõtte olukorrast Myanmaris/Birmas, eelkõige Arakani osariigis, mis on endiselt äärmiselt raske. Nõukogu mõistab hukka käimasoleva inimõiguste tõsise, ulatusliku ja süstemaatilise rikkumise Myanmar/Birma sõjaväe ja julgeolekujõudude poolt, sealhulgas vägistamised ja tapmised. Ta mõistab taas kord hukka ka Arakani rohingjade päästarmee ja teiste sõjaliste rühmituste rünnakud.
2. Rohkem kui 680 000 inimest, enamjaolt rohingjad, on põgenenud oma kodudest Arakani osariigis ja otsinud varjupaika Bangladeshis. EL tunnustab Bangladeshis nende inimestele varjupaiga andmise eest ning jätkab humanitaarabi ja muu abi andmist kooskõlas oma pikaajalise tegevusega ja kohustustega, mida ta võttis Genfis 23. oktoobril 2017 abistajate konverentsil, mille korraldamises EL osales.
3. Tuletades meelde 16. oktoobri 2017. aasta järeldustes esitatud prioriteetseid küsimusi, taunib EL seda, et jätkuv inimõiguste rikkumine, hirmu, ebakindluse ja karistamatuse õhkkond ning õigusriigi puudumine on Arakani osariigis endiselt valdav, mille tulemuseks on täiendav, kuigi väiksem põgenikevool Bangladeshis, ning et humanitaarabi ja arenguabi kohaletoimetamine ning meedia juurdepääs Arakani osariiki on jätkuvalt piiratud. EL rõhutab ÜRO Julgeolekunõukogu eesistuja 6. novembri 2017. aasta avalduses esitatud tegevuskava tähtsust kriisi lahendamiseks ja hoiab seda teemat üleval ÜROs ja peamistes rahvusvahelistes sidusrühmades.
4. EL kiidab heaks, et Myanmar/Birma ja Bangladeshis valitsused allkirjastasid kokkuleppe Arakani osariigist pärit põgenike tagasipöördumise kohta (23. november 2017) ja kokkuleppe Myanmaris kodanike Bangladeshist kodumaale tagasipöördumise kohta (16. jaanuar 2018), mis on äärmiselt olulised esimesed sammud jätkuva põgenikekriisiga tegelemiseks. EL kutsub mõlemat osapoolt üles tegema selles protsessis täiel määral koostööd ÜRO Pagulaste Ülemvoliniku Ametiga ning võimaldama sõltumatut vaatlemist, et tagada nimetatud kokkulepete tulemuslik rakendamine kooskõlas rahvusvahelise õigusega.

5. EL kutsub Myanmar/Birma valitsust tungivalt üles looma tingimused, mis lubaksid pagulastel vabatahtlikult, turvaliselt ja väärikalt oma kodupaikadesse tagasi pöörduda. Erilist tähelepanu tuleb pöörata naiste juhitud majapidamiste, seksuaalse ja soolise vägivalga ohvrite ning laste, sealhulgas saatjata alaealiste ja orbude suuremale kaitsevajadusele.
- Myanmar/Birma valitsus peaks selles osas tegema põhjaliku vajaduste hindamise Arakani osariigis ja koostama tähtajalise tegevuskava Arakani osariigi nõuandekomisjoni soovitude täielikuks elluviimiseks; nimetatud soovitused puudutavad elutingimuste ja inimõiguste olukorra parandamist selles osariigis, sealhulgas meetmeid rohingjade füüsilise julgeoleku, kodakondsusetuse ja nende vastu suunatud diskrimineerimise probleemidega tegelemiseks. Väga tähtis on tagada tagasipöördujatele asjakohane eluase, teenused ja elatusvahendid ning lisaks tuleb ohvritele, eelkõige lastele ja naistele pakkuda asjakohast rehabilitatsiooni, mis kõik eeldab Arakani osariigis praegu kehtivate piirangute leevendamist. EL peab tervitavatavaks Myanmar/Birma valitsuse kavatsust võtta meetmeid riigisiseste põgenike laagrite sulgemiseks Arakani osariigi keskosas ning rõhutab, et seda on vaja teha rahvusvaheliste normide kohaselt kaasavalt, läbipaistvalt ja asjaosalistega konsulteerides. Myanmar/Birma peaks hoiduma uute riigisiseste põgenike laagrite rajamisest Bangladeshist tagasipöördujatele.
6. EL märgib, et Myanmar sõjavägi on tunnistanud end süüdi mõnes kohtuvälises hukkamises, aga usub, et Myanmar/Birma valitsus ja sõjavägi võimaldavad sõltumatult ja usaldusväärselt uurida väidetavaid raskeid ja süstemaatilisi inimõiguste rikkumisi, millest on teatanud erinevad ÜRO organid, ÜRO Inimõiguste Nõukogu teabekogumissmissioon ja rahvusvahelised inimõiguste organisatsioonid. Selliste kuritegude toimepanijad tuleb tuua viivitamata kohtu ette. Kooskõlas ÜRO Peaassamblee kolmanda komitee 16. novembri 2017. aasta ja Inimõiguste Nõukogu 5. detsembri 2017. aasta asjakohaste resolutsioonidega kordab EL oma üleskutset Myanmar/Birma valitsusele teha koostööd ÜRO Inimõiguste Nõukogu teabekogumissmissiooniga ning võimaldada sellele täieliku juurdepääsu Myanmaris, et oleks võimalik teha nõuetekohased uurimised, võttes arvesse ka kõikide Arakani osariigi kogukondade seisukohti.

7. EL peab väga kahetsusväärseks, et Myanmar/Birma otsustas 20. detsembril 2017 lõpetada koostöö Myanmaris inimõiguste olukorda käsitleva ÜRO eriraportööriga. EL toetab täielikult ÜRO eriraportööri ja kutsub Myanmar/Birma valitsust üles oma otsust tühistama. Tulenevalt väidetavate inimsusevastaste kuritegude tõsidusest kutsub EL Myanmar/Birmat üles saama Rooma statuudi osaliseks või rakendama Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kohtualluvust kooskõlas Rooma statuudi artikli 12 lõikega 3.
8. EL kordab ka oma muret inimõiguste olukorra jätkuva halvenemise pärast Katšini ja Šani osariigis, kus kokkupõrked on intensiivistunud, kus on teateid tsiviilisikute hukkamisest ja kus on rohkem kui 100 000 riigisisest põgenikku, kellest paljud on väga haavatavad. EL tuletab meelde, et kõik konflikti osapooled peavad võimaldama viivitamatult ja takistusteta humanitaarabi kohaletoimetamist abivajavatele tsiviilelanikele.
9. EL jääb ootama ELi ja Myanmaris neljandat inimõigustealast dialoogi, mida juhib ELi inimõiguste eriesindaja ja mis on kavas 5. märtsil 2018, et arutada probleeme seoses inimõiguste ja põhivabaduste, sealhulgas sõna- ja meediavabaduse austamisega, olukorda Arakani, Katšini ja Šani osariigis ning Myanmar/Birma koostööd ÜRO inimõiguste mehhanismi ja erimenetluste raames.

10. EL ja selle liikmesriigid kinnitavad taaskord kindlat kavatsust toetada Myanmar/Birma üleminekut demokraatiale, rahu, rahvuslikku leppimist ja kaasavat sotsiaal-majanduslikku arengut. Seda silmas pidades on EL valmis i) suurendama vajaduse korral EL humanitaarabi; ii) täiendavalt juurutama humanitaar- ja arenguabi lõimimist, keskendudes põhiliste sotsiaalteenuste võrdsele kättesaadavusele ning taasülesehitamisele, teenuste infrastruktuurile ja elatusvahendite taastamisele Arakani osariigis ja teistes konfliktist mõjutatud piirkondades; iii) toetama Arakani osariigi nõuandekomisjoni soovitude elluviimist; ning iv) jätkuvalt toetama rahu ja riigisisest lepitusprotsessi ja käimasolevaid reforme, sealhulgas hariduse valdkonnas. Rohingja kriisi kestlikuks lahendamiseks tuleb põgenike repatrieerimisel anda oluline roll ÜRO pagulaste ülemvolinikule ning Myanmar/Birma valitsus peab tegelema konflikti algpõhjustega.
11. EL kutsub Myanmar/Birma valitsust ja julgeolekujõude üles tagama turvalisus, õigusriigi põhimõtte järgimine ja toimepandud kuritegude eest vastutusele võtmine Arakani, Katšini ja Šani osariigis. Võttes arvesse ülemäärase jõu kasutamist ning inimõiguste tõsist, ulatuslikku ja süstemaatilist rikkumist sõjaväe ja julgeolekujõudude poolt, sealhulgas seksuaalset ja soolist vägivalda ja tapmisi ning jätkuvat karistamatuse, hirmu ja ebakindluse õhkkonda Arakani osariigis, kinnitab nõukogu, et kehtiv relvade ja muude siserepressioonideks kasutada võidavate seadmete embargo on asjakohane, ja palub kõrgel esindajal teha ettepanek embargo pikendamiseks ja pakkuda viivitamatult konkreetseid võimalusi selle tugevdamiseks. EL ja selle liikmesriigid kavatsevad Myanmar/Birmaga kaitse valdkonnas tehtavat koostööd vähendada range miinimumini, tehes seda koostööd üksnes selleks, et edendada demokraatia põhimõtteid, inimõiguste järgimist ja õigusriiki.
12. Nõukogu palub kõrgel esindajal teha viivitamata ettepanek võtta vastu piiravad meetmed raskete ja süstemaatiliste inimõiguste rikkumiste eest vastutavate Myanmar sõjaväe (Tatmadaw) kõrgete ohvitseride suhtes.

13. Nõukogu tuleb meelde, et inimõiguste ja põhivabaduste austamine on ELi kaubanduspoliitika oluline osa ning on eeltingimus Myanmarile kaubandussoodustuste andmiseks kava „Kõik peale relvade“ raames. Nõukogu palub komisjonil jätkata olukorra jälgimist ja suurendama Myanmariga tehtavat koostööd vastavalt määruse (EL) nr 978/2012 sätetele.
-